

การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรม ด้านอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย

สันธิติ ยรรยงเมธ¹ กัลยานี ภาคอัติ²

อภิญญา วนเศรษฐ³ ชยงการ ภมรมาศ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาพรวมของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ และ (2) วิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย การศึกษานี้ศึกษาจากประชากร คือ ธนาคารเฉพาะกิจขนาดใหญ่ จำนวน 2 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ การวิจัยนี้ใช้การศึกษาจากเอกสารโดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ คือ งบการเงินของธนาคารและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 รวมระยะเวลา 15 ปี และ Data Envelopment Analysis: DEA เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า

(1) ธนาคารออมสินเป็นผู้นำในการส่งเสริมการออมและธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นธนาคารที่ดีที่สุดสำหรับการมีบ้าน

(2) การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ธนาคารเฉพาะกิจ; ประสิทธิภาพ ดีอีเอ; อสังหาริมทรัพย์

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

9/9 หมู่ 9 ถ.แจ้งวัฒนะ ต.บางพลี อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120, ประเทศไทย

อีเมล: santhiti.y@gmail.com

^{2,3,4} คณะบริหารธุรกิจ (การจัดการธุรกิจและการบริการ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

An Analysis of Specialized Bank Operation That Conduct Real Estate Transactions in Thailand

Santhiti Yanyongmeth¹ Gallayanee Parkatt²
 Apinya Wanaset³ Chayongkan Pamornmast⁴

Abstract

This research has goal: (1) to study the operations of specialized bank (2) to analyze the operating efficiency level of the specialized bank prior before and after the period of Thailand reform. This study is based on the population: 2 large specialized banks, government savings bank and government housing bank. This research uses the study from the document, based on secondary data, from the bank's financial statements and other relevant information in 2003-2017 to analyze the fifteen-year data and Data Envelopment Analysis: DEA to answer the research objectives.

The finding showed that

- (1) the government savings bank is a leader in promoting savings and the government housing bank is the best bank for having a home
- (2) the operating efficiency level of the specialized bank that conduct real estate transactions prior before and after the period of Thailand reform not different at the significant level of 0.01.

Keywords: Specialized Bank; Efficiency DEA; Real Estate

Type of Article: Research Article

¹ Doctor of Business Administration, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University.
 9/9 Moo 9 Chaengwattana Rd. Bangpood, Pakkret Nonthaburi 11120, Thailand
 E-mail: santhiti.y@gmail.com

^{2,3,4} Faculty of Business Administration (Business and Hospitality Management), Sukhothai Thammathirat Open University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารเฉพาะกิจ เป็นธนาคารของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจ และสนับสนุนการลงทุนต่างๆ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ปัจจุบันมี 6 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand, 2015) ปัจจุบันธนาคารเฉพาะกิจเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากธนาคารเฉพาะกิจนั้นถือเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญสำหรับรัฐบาล ซึ่งธนาคารเฉพาะกิจมีหน้าที่เสริมสภาพคล่องด้วยการเพิ่มปริมาณเงินให้กับระบบเศรษฐกิจ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินในการระดมเงินออมจากภาคส่วนต่างๆ โดยเป็นผู้รักษาเงินและนำเงินส่วนที่ได้รับไปให้กู้ยืม เพื่อส่งเสริมการลงทุนแก่ภาคธุรกิจ หรือผู้ที่ต้องการใช้เงิน โดยผ่านการให้บริการทางการเงิน ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้กู้ยืมเงิน และการให้บริการอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ดำเนินธุรกรรมทางการเงิน ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายของภาครัฐบาลเพื่อใช้ในการบริหารประเทศทางด้านเศรษฐกิจ

ธนาคารเฉพาะกิจ จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคส่วนที่เข้าไม่ถึงการให้บริการของระบบธนาคารพาณิชย์ มีวิวัฒนาการจากความพยายามของภาครัฐในการช่วยลดข้อบกพร่องของระบบการเงินที่กลไกตลาดทำงานได้ไม่เต็มที่ จึงมีการกำหนดพันธกิจเฉพาะไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งธนาคารเฉพาะกิจแต่ละแห่ง แตกต่างจากการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นการดำเนินงานเพื่อหวังผลกำไร และจะมีปัจจัย

ภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้เข้ามากระทบเป็นจำนวนมาก อีกทั้งข้อมูลของธนาคารพาณิชย์บางอย่างอาจเป็นความลับมีอาจเปิดเผยได้ ซึ่งยากที่จะเข้าไปเก็บข้อมูล แต่การดำเนินงานโดยทั่วไปจะไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถแบ่งแยกตลาดการให้บริการของธนาคารเฉพาะกิจและธนาคารพาณิชย์ได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด จึงอาจมีการทับซ้อนกันในประเภทธุรกรรมและประเภทลูกค้า (Bank of Thailand, 2011) โดยธนาคารเฉพาะกิจที่ให้สินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ คือ ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ ทั้ง 2 ธนาคารเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งวัดได้จากสินทรัพย์รวมของธนาคาร ณ สิ้นปี 2560 สินทรัพย์รวมของธนาคารออมสินมีจำนวน 2,663,828 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 154,240 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.1 และมีกำไรสุทธิ 31,210 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 5,264 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.3 (Government Savings Bank, 2017, pp. 80-83) ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์มีสินทรัพย์รวมจำนวน 1,062,458 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2559 จำนวน 84,487 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.64 และมีกำไรสุทธิที่ 11,813 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 1,995 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.32 (Government Housing Bank, 2017, pp. 44-46) โดยการดำเนินงานในภาพรวมมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องและดำเนินงานมามากกว่า 50 ปี

การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจจะอยู่ภายใต้นโยบายต่างๆ ของรัฐตลอดเวลา ไม่เพียงแต่จะดำเนินงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงตัวเองเท่านั้นแต่จะต้องนำรายได้ส่งกลับเข้ารัฐด้วย ในขณะที่การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้นจะเป็นการหารายได้เพื่อเลี้ยงตัวเองเพียงอย่างเดียว จึงทำให้เกิดการแข่งขันกันมากขึ้นระหว่างธนาคารเฉพาะกิจและธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากลักษณะข้อกำหนดที่แตกต่างกันของธนาคารเฉพาะกิจและธนาคารพาณิชย์ ประกอบกับขนาดและประเภทของธนาคารเฉพาะกิจเองที่มีความแตกต่าง

กันภายในกลุ่มของธนาคารเฉพาะกิจ แต่การดำเนินงานโดยทั่วไปจะคล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์ และจากเหตุผลที่ธนาคารเฉพาะกิจมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ขึ้น รัฐบาลจึงต้องหามาตรการต่างๆ มาใช้เพื่อให้ธนาคารมีความมั่นคงเชิงโครงสร้าง สามารถปรับการบริหารจัดการด้วยตนเองให้เกิดประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปประเทศไทยและสามารถแข่งขันกับธนาคารเฉพาะกิจ ธนาคารพาณิชย์ภายในประเทศ และธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ ธนาคารเฉพาะกิจจึงจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะได้เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากที่ผ่านมานักวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับธนาคารพาณิชย์เพียงอย่างเดียว ประกอบกับธนาคารเฉพาะกิจเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศและการศึกษาในส่วนของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์มีค่อนข้างน้อย การนำเสนอบทความต่อไปนี้จะนำเสนอ (1) วัตถุประสงค์ของการวิจัย (2) นิยามศัพท์ (3) ขอบเขตของการวิจัย (4) ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย (5) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (6) กรอบแนวคิดในการวิจัย (7) ระเบียบวิธีวิจัย (8) ผลการวิจัย (9) การอภิปรายผล และ (10) ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาพรวมของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์
2. เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย

นิยามศัพท์

ธนาคารเฉพาะกิจ หมายถึง ธนาคารของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจและสนับสนุนการลงทุนต่างๆ โดยการประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางใดทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้สินเชื่อ (ข) ซื้อขายตัวแลกเปลี่ยนหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด (ค) การปริวรรตเงินตรา ซึ่งจะนำข้อมูลของ 2 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสิน และอาคารสงเคราะห์มาใช้ในการศึกษา

ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Efficiency)

หมายถึง ความสามารถที่ธนาคารเฉพาะกิจจะเพิ่มผลลัพธ์ภายใต้ปัจจัยนำเข้าที่มีอยู่โดยได้ผลลัพธ์เพิ่มขึ้น

ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่ธนาคารเฉพาะกิจใช้ในการบริการ ประกอบด้วย จำนวนเงินฝาก เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ย และเงินอุดหนุนจากรัฐ

ผลลัพธ์ (Output) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการแปลงสภาพปัจจัยนำเข้าด้วยกรรมวิธีเฉพาะภายใต้เทคนิคการดำเนินงานของแต่ละธนาคาร ประกอบด้วยจำนวนเงินให้กู้ยืม รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย และรายได้ที่เป็นดอกเบี้ย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ธนาคารเฉพาะกิจจำนวน 2 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารออมสิน และอาคารสงเคราะห์ โดยทั้ง 2 ธนาคารเป็นธนาคารเฉพาะกิจขนาดใหญ่ที่ดำเนินงานมากกว่า 50 ปี และดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์

2. ระยะเวลาที่ทำการศึกษา การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจโดยเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินงานในช่วงก่อนและ

หลังปฏิรูปประเทศไทยจะใช้เวลาแต่ละช่วง คือ ช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทยจะใช้ข้อมูลของปี พ.ศ. 2546 - 2556 ส่วนช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทยจะใช้ข้อมูลของปี พ.ศ. 2557-2560 โดยสาเหตุที่เปรียบเทียบช่วงเวลานี้เนื่องจากตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา คสช. ได้บริหารประเทศหลังการปฏิรูปโดยเน้นการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นหลัก และมีการเร่งรัดเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีเพื่อให้เงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยเร็ว เป็นการเข้ามาควบคุมการดำเนินงานของระบบธนาคารของประเทศไทยเพื่อให้เกิดความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพในการปฏิรูปประเทศไทย

3. วิธีการศึกษา การศึกษาการวัดระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีหลากหลายวิธีทั้งการวัดระดับประสิทธิภาพของธนาคารวิธีพารามेटริก (Parametric Approach) และการวัดระดับประสิทธิภาพของธนาคารวิธีนอนพารามेटริก (Nonparametric Approach) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของธนาคารเฉพาะกิจจะใช้เครื่องมือทางสถิติ คือ วิธี DEA (Data Envelopment Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการวัดประสิทธิภาพแบบนอนพารามेटริก โดยสมมติฐานค่าความคลาดเคลื่อนไม่จำเป็นมีการกระจายตัวแบบปกติ แม้ว่ามีข้อจำกัดในเรื่องของตัวแปรที่ไม่สามารถเป็นค่าลบได้ แต่สามารถมีวิธีแก้ปัญหาได้จากทั้งวิธี Translation Variation หรือวิธี Relative Return ประกอบกับข้อมูลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่จะทำการศึกษามีจำนวนน้อยและเป็นธุรกิจประเภทบริการที่มีผลลัพธ์และมีการใช้ปัจจัยนำเข้าหลายชนิดจึงเลือกใช้วิธีการประมาณค่าเส้นขอบเขตโดยวิธี DEA เพื่อหาผลการดำเนินงานที่สามารถเป็นได้สูงสุดของแต่ละธนาคาร เนื่องจากในการประมาณค่าประสิทธิภาพครั้งนี้ใช้วิธี DEA ที่พิจารณาด้านปัจจัยนำเข้าภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (VRS) ดังนั้นประสิทธิภาพ

การดำเนินงานจึงเป็นประสิทธิภาพเชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่กำลังศึกษาโดยพิจารณาจากประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดผันแปร (TEVRS) ที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิคภายใต้สมมติฐานอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (TECRS) กับประสิทธิภาพด้านขนาด (SE) เป็นองค์ประกอบ โดยผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่มีค่าระหว่าง 0-1 ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับใด ซึ่งถ้าค่าที่ได้เท่ากับ 1 จะแสดงว่าธนาคารเฉพาะกิจมีประสิทธิภาพ

4. ข้อมูลและแหล่งที่มา การวิจัยนี้ใช้การศึกษาจากเอกสารโดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ คือ

4.1 ข้อมูลจากรายงานประจำปีของธนาคารเฉพาะกิจ

4.2 ข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โดยข้อมูลจะเป็นข้อมูลต่อเนื่องกันเป็นรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2560 รวมระยะเวลา 15 ปี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ ทำให้สามารถวัดผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธนาคารเฉพาะกิจว่ามีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร ซึ่งจะเป็นการเสริมข้อมูลให้ผู้บริหารของธนาคารเฉพาะกิจใช้เป็นแนวทางนำไปปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

2. ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ผู้กำหนดนโยบายภาครัฐ มีข้อมูลเสริมเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการเลือกใช้นโยบายทางการเงินให้เหมาะสมต่อลักษณะการบริหารจัดการธนาคารเฉพาะกิจ อันจะทำให้การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจมี

ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อสภาวะเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมที่ดีขึ้นต่อไป

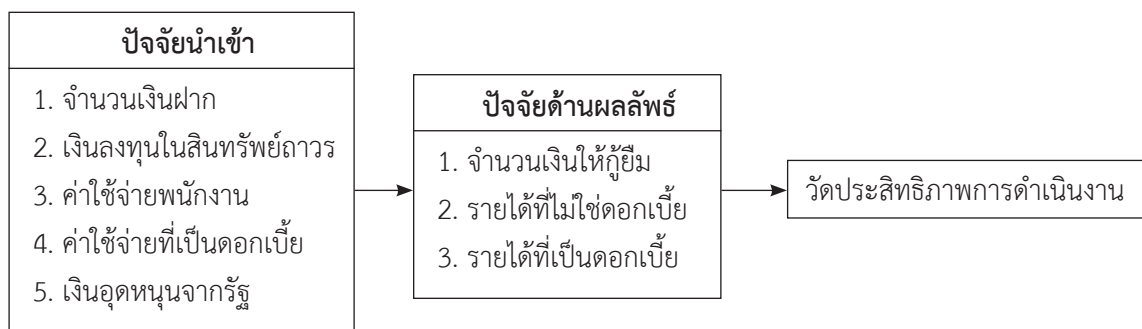
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดของ Pattamasiriwat (2002) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Efficiency) หมายถึงการเปรียบเทียบผลลัพธ์ของหน่วยธุรกิจที่พิจารณาจากสัดส่วนระหว่างผลลัพธ์ (Output) ที่ได้กับปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ใช้ในการดำเนินงาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับคู่เทียบ โดยคู่เทียบอาจเป็นผลลัพธ์ของหน่วยปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) หรือผลงานของหน่วยธุรกิจอื่นโดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น อัตราส่วนทางการเงิน วิธีทางเศรษฐมิติ เป็นต้น (Pattamasiriwat, 2002, p.11) จึงทำให้การศึกษาครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบค่าประสิทธิภาพที่คำนวณได้ของแต่ละธนาคารกับคู่เทียบ และในการเปรียบเทียบระหว่างธนาคาร คู่เทียบจะเป็นค่าที่ได้จากธนาคารที่มีผลลัพธ์ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารที่กำลังศึกษาทั้งหมด หรืออาจกล่าวได้ว่าธนาคารนั้นเป็นธนาคารที่อยู่ในระดับแนวหน้า (Frontier) ส่วนธนาคารอื่นๆ จะมีศักยภาพหรือประสิทธิภาพที่ต่ำกว่า (Inefficiency) ซึ่งจะเห็นว่าการ

หาประสิทธิภาพดังกล่าวเป็นการประยุกต์มาจากทฤษฎีการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์

การวัดประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Farrell (1957) เป็นการเปรียบเทียบค่าประสิทธิภาพที่คำนวณได้ในแต่ละหน่วยธุรกิจกับคู่เทียบ ซึ่งเป็นค่าของหน่วยธุรกิจที่มีผลลัพธ์ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยธุรกิจที่กำลังศึกษาทั้งหมด แนวความคิดดังกล่าวเป็นการนำวิธีการศึกษาของ Debreu (1951) มาพัฒนาโดยพิจารณาหน่วยธุรกิจที่มีการใช้ปัจจัยนำเข้ามากกว่า 1 ชนิด แนวคิดของ Farrell (1957) ได้แบ่งประสิทธิภาพออกเป็น 2 ส่วนคือ ประสิทธิภาพเชิงเทคนิค (Technical Efficiency: TE) เป็นการแสดงถึงความสามารถของหน่วยธุรกิจในการสร้างผลลัพธ์มากที่สุดภายใต้ปัจจัยนำเข้าที่มีอยู่ กับประสิทธิภาพด้านการจัดสรรหรือประสิทธิภาพด้านราคา (Allocative Efficiency หรือ AE) ที่แสดงถึง ความสามารถของหน่วยธุรกิจในการใช้ปัจจัยนำเข้าในสัดส่วนที่เหมาะสมภายใต้เงื่อนไขของระดับราคาของปัจจัยนำเข้าที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และเมื่อนำทั้งสองส่วนประกอบมาพิจารณาร่วมกัน จะเรียกว่า ประสิทธิภาพโดยรวม (Total Economic Efficiency หรือ EE)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: จากการทบทวนวรรณกรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การศึกษาภาพรวมของธนาคารเฉพาะกิจ ที่ดำเนินธุรกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ เป็นการศึกษา ภาพรวมการดำเนินงานจากเอกสารโดยศึกษาจาก ข้อมูลทุติยภูมิของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของ ธนาคารเฉพาะกิจเป็นการศึกษาตามแนวความคิดของ Farrell (1957) โดยวิธี DEA (Data Envelopment Analysis) ซึ่งประสิทธิภาพตามแนวคิดดังกล่าวเป็นการ แสดงถึงความสามารถของธุรกิจในการดำเนินงานจน ได้รับผลลัพธ์เพิ่มขึ้นโดยใช้ปัจจัยนำเข้าเท่าเดิมหรือได้ รับผลลัพธ์เท่าเดิมแต่การใช้ปัจจัยนำเข้าลดลง โดยใช้ ข้อมูลทุติยภูมิของธนาคารออมสินและธนาคารอาคาร สงเคราะห์ วิธีการวัดประสิทธิภาพตามแนวคิด นี้จัดเป็นการวัดประสิทธิภาพเชิงเปรียบเทียบโดยการ ประเมินค่าหาเส้นขอบเขต (Frontier) เพื่อหาระดับ ของผลการดำเนินงานที่สามารถเป็นไปได้สูงสุด แล้วนำ มาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงว่าอยู่ ห่างจากเส้นขอบเขตเท่าใด

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) ภาพรวมการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ และ (2) การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

1. ภาพรวมการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ ธนาคารออมสิน มีวิสัยทัศน์เป็นผู้นำในการ ส่งเสริมการออม พันธกิจส่งเสริมการออม สนับสนุน การลงทุน ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจ ให้บริการ ทางการเงินครบวงจรและมีธรรมาภิบาล ค่านิยมองค์กร (Core Value) คือ S-A-V-E การดำเนินงานของธนาคาร ออมสินจะเน้นขับเคลื่อนภารกิจเข้าสู่ศตวรรษที่ 2 อย่าง มั่นคงและยั่งยืน มุ่งสู่การเป็น GSB New Century: Digi-Thai Banking “Digital for all Thais” โดย

นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาผลิตภัณฑ์และ บริการทางการเงิน ตลอดจนช่องทางให้บริการ เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินให้ลูกค้า พร้อมสร้างความเข้าใจในผลิตภัณฑ์และบริการ ให้ ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) เพื่อให้ ลูกค้ามีความพร้อมในการใช้บริการ โดยมีนโยบายและ กลยุทธ์ 3 Banking ซึ่งมีแนวทางการให้บริการใน 3 รูปแบบ คือ Traditional Banking, Social Banking และ Digital Banking นอกจากนี้ยังมีขอบเขตการ ดำเนินงานโดยมีผลการดำเนินงานทางธุรกิจในการมุ่ง สู่ “Digi-Thai Banking: Digital for All Thais” และ การดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล และด้วยผล งานที่โดดเด่นทำให้ธนาคารออมสินได้รับหลายๆ รางวัล จากองค์กรต่างๆ ภายในประเทศและต่างประเทศ ตาม งบการเงินปี 2560 ธนาคารออมสินมีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 2,663,828 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 31,210 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 5,264 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.30

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ มีวิสัยทัศน์เป็นธนาคาร ที่ดีที่สุดสำหรับการมีบ้าน พันธกิจทำให้คนไทยมีบ้าน ค่านิยมองค์กร คือ G-I-V-E การดำเนินงานของธนาคาร อาคารสงเคราะห์มีการกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถบรรลุพันธกิจธนาคาร “ทำให้คนไทยมี บ้าน” โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ SMART Goals คือ 1) คุณภาพสินทรัพย์อยู่ใน 3 อันดับแรกของธนาคาร พาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีบริการสินเชื่อ ที่อยู่อาศัย 5 อันดับแรก 2) เป็นผู้นำสินเชื่อด้านที่ อยู่อาศัยโดยมุ่งเน้นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง 3) เป็นองค์กรที่คนอยากเข้าทำงานอยู่ใน 10 อันดับแรก ของรัฐวิสาหกิจและธนาคารพาณิชย์ 4) มีนวัตกรรม และการบริการที่เป็นเลิศ และ 5) ผลประเมินด้าน CG โดย ธปท. อยู่ในระดับแนวหน้า โดยมีนโยบายและ กลยุทธ์ภายใต้ภารกิจหลัก 3 ด้าน คือ Digital Services, Balance Sheet Efficiency และ HRD & HRM & CG

นอกจากนี้ยังมีขอบเขตการดำเนินงานโดยได้มุ่งเน้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงานและการให้บริการตามแนวทาง Transformation to Digital Services และยังประสบความสำเร็จอย่างมากในการเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการองค์กรยอดเยี่ยมในหลายด้านจนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย ตามงบการเงินปี 2560 ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 1,062,458 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ 11,813 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 1,995 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.32

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ จะเป็นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ 2 ธนาคารดังกล่าวทั้งในช่วงก่อนและหลังการปฏิรูปประเทศไทย แสดงรายละเอียดในตาราง 1 และตาราง 2 ตามลำดับดังนี้

ตาราง 1

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2556

ปี	ธนาคาร	TE _{CRS}	TE _{VRS}	SE	ผลตอบแทน ต่อขนาด
2546	ออมสิน	0.873	0.919	0.950	IRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2547	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2548	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2549	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2550	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2551	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2552	ออมสิน	0.956	0.964	0.992	DRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2553	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS

ผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) อยู่ในกลุ่มที่ 1 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ตาราง 1

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546-2556 (ต่อ)

ปี	ธนาคาร	TE _{CRS}	TE _{VRS}	SE	ผลตอบแทน ต่อขนาด
2554	ออมสิน	0.894	0.967	0.925	DRS
	อาคารสงเคราะห์	0.989	0.989	1.000	CRS
2555	ออมสิน	0.974	1.000	0.974	DRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2556	ออมสิน	0.988	1.000	0.988	DRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS

ซึ่งจะเห็นได้ว่าตาราง 1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ใน ปี พ.ศ. 2546 การดำเนินงานของธนาคารออมสินช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด ดังนั้นจะต้องมีการปรับปรุงเทคนิคในการดำเนินงาน โดยมีลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (IRS) จึงควรต้องเพิ่มขนาดของการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม

สำหรับปี พ.ศ. 2547, 2548, 2549, 2550 และ 2551 พบว่าธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับ

ที่เหมาะสม

ในปี พ.ศ. 2552 พบว่าธนาคารออมสินมีลักษณะการดำเนินงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด ดังนั้นจะต้องมีการปรับปรุงเทคนิคในการดำเนินงาน แต่เนื่องจากธนาคารออมสินมีลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) จึงควรต้องลดขนาดของการดำเนินงานลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ส่วนปี พ.ศ. 2553 พบว่าธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม

สำหรับปี พ.ศ. 2554 พบว่าธนาคารออมสินมีลักษณะการดำเนินงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพทั้งเชิงเทคนิคและด้านขนาด ดังนั้นจะต้องมีการปรับปรุงเทคนิคในการดำเนินงาน แต่เนื่องจากธนาคารออมสินมีลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) จึงควรต้องลดขนาดของการดำเนินงานลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์แม้ว่าจะมีลักษณะของการดำเนินงานเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ (CRS) ซึ่งแสดงว่าขนาดของการดำเนินงานมีความเหมาะสมแล้วก็ตาม แต่ธนาคารดังกล่าวยังต้องปรับปรุงเทคนิคในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเชิงเทคนิคที่จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น

สำหรับปี พ.ศ. 2555 และ 2556 พบว่าธนาคารออมสินมีลักษณะการดำเนินงานที่แม้ว่าจะมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิค แต่ขนาดของการดำเนินงานยังไม่อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยธนาคารมีลักษณะการดำเนินงานที่อัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) แสดงว่าต้องลดขนาดของการดำเนินงานลง เพื่อให้ระดับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารเพิ่มขึ้น ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ตาราง 2

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ในช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557-2560

ปี	ธนาคาร	TE _{CRS}	TE _{VRS}	SE	ผลตอบแทนต่อขนาด
2557	ออมสิน	0.999	1.000	0.999	DRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2558	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2559	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS
2560	ออมสิน	1.000	1.000	1.000	CRS
	อาคารสงเคราะห์	1.000	1.000	1.000	CRS

ซึ่งจะเห็นได้ว่าตาราง 2 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ใน ปี พ.ศ. 2557 การดำเนินงานของธนาคารออมสินช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทยมี

ลักษณะการดำเนินงานที่แม้ว่าจะมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพเชิงเทคนิค แต่ขนาดของการดำเนินงานยังไม่อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยธนาคารมีลักษณะการดำเนินงานที่อัตราผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS)

แสดงว่าต้องลดขนาดของการดำเนินงานลง เพื่อให้ระดับประสิทธิผลการดำเนินงานของธนาคารเพิ่มขึ้น ส่วนธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิงเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม

สำหรับปี พ.ศ. 2558, 2559 และ 2560 ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับที่มีประสิทธิภาพทั้งประสิทธิภาพเชิง

เทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาด เพราะธนาคารดังกล่าวการดำเนินงานมีลักษณะเป็นแบบอัตราผลตอบแทนต่อขนาดคงที่แสดงว่าลักษณะการดำเนินงานอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ส่วนระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจธนาคารเฉพาะกิจในภาพรวมที่พิจารณาจากระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยของช่วงเวลาก่อนปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2546-2556) หลังปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2557-2560) และภาพรวมทั้งสองช่วงเวลา (ปี พ.ศ. 2546-2560) ได้ผลดังตาราง 3

ตาราง 3

ระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยของธนาคารเฉพาะกิจ

ช่วงเวลา	TE _{CRS}	TE _{VRS}	SE
ภาพรวม (ปีพ.ศ. 2546-2560)	0.989	0.995	0.994
ก่อนปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2546-2556)	0.993	0.996	0.997
หลังปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2557-2560)	1.000	1.000	1.000
สถิติทดสอบความแตกต่าง	t = -1.981 df = 21.012	t = -1.771 df = 21.000	t = -1.875 df = 21.039
ช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทย	Sig (2-tailed) = 0.061	Sig (2-tailed) = 0.091	Sig (2-tailed) = 0.075

ซึ่งจะเห็นได้ว่าตาราง 3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 กล่าวคือในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2546-2556) ธนาคารเฉพาะกิจมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 99.60 ต่ำกว่าช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2557-2560) ที่มีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ย

เพียงร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเกิดจากนโยบายที่คณะปฏิรูปประเทศไทยได้นำมาใช้กับธนาคารเฉพาะกิจเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานให้กับธนาคารเฉพาะกิจเพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่มีประสิทธิภาพอยู่แล้ว จึงทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยไม่มีความแตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

การอภิปรายผลจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) ภาพรวมการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ และ (2) การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

1. ภาพรวมการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

การดำเนินงานของธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์จะยึดนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance: CG) และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) ซึ่งเป็นส่วนสนับสนุนสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรที่เสริมสร้างการปลูกจิตสำนึกของบุคลากรทุกระดับทั้งองค์กรให้สนใจและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีบุคลากรเป็นทั้งคนดีคนเก่งและจิตอาสา เพื่อนำไปสู่สังคมที่แข็งแกร่งและเติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ธนาคารต้องยึดมั่นคุณธรรมในการดำเนินงาน มีการบริหารงานที่โปร่งใสและเป็นธรรม รวมถึงการให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างความเชื่อมั่นต่ออันจะนำไปสู่การยกระดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทยให้สูงอย่างยั่งยืน ในส่วนของการดำเนินโครงการ CSR ควรมุ่งเน้นพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมในด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา และด้านสังคมสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างโอกาสการมีบ้านเป็นของตนเองให้กับผู้ด้อยโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การปลูกจิตอาสาช่วยเหลือสังคมร่วมกัน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน และสร้างสังคมไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามมาตรฐานสากลตามแนวทางของกระทรวงการคลัง โดยต้องมีการจัดทำตัวบ่งชี้ที่สมาชิกได้ทำข้อตกลงร่วมกัน แล้วแจ้งให้

สมาชิกในองค์กรทุกระดับรับทราบเพื่อนำไปปฏิบัติ มีการตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีทำหน้าที่กำกับดูแลผลการดำเนินงานทั้งองค์กร มีการเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานกับการประเมินผลงานประจำปีในทุกระดับ และมีการปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นประจำทุกปี นอกจากนั้นยังมีการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อติดตามผลการดำเนินงานประกอบกับการประเมินผลงานเพื่อหาประสิทธิภาพที่แท้จริงขององค์กร แต่ธนาคารต้องมีการปรับตัวด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยเน้นด้านเทคโนโลยีให้เหมาะกับลูกค้าปัจจุบันที่ต้องการความทันสมัยเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันและสามารถอยู่รอดได้ด้วยตนเองในระยะยาว

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ

ในช่วงก่อนปฏิรูปประเทศไทยธนาคารเฉพาะกิจส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบผลตอบแทนต่อขนาดคงที่ แม้ว่าธนาคารเฉพาะกิจจะมีการแข่งขันกันอย่างมาก มีการขยายขนาดการดำเนินงานโดยการออกบริการใหม่ๆ แต่การดำเนินงานส่งผลทำให้รายได้ของธนาคารเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกันกับต้นทุนต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งลักษณะของผลการดำเนินงานอยู่ในช่วงรุ่งเรืองตามวัฏจักรธุรกิจ อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาดังกล่าวธนาคารเริ่มมีการไหลออกของเงินทุน การขยายสินเชื่อไปยังภาคภาคอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการลงทุนโดยหวังเก็งกำไรกำลังถึงจุดอิ่มตัว เกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงิน กระทั่งมายังธนาคารที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ แต่โดยภาพรวมยังไม่สามารถเห็นถึงผลประกอบการที่แท้จริงได้ เนื่องจากยังไม่มี การรายงานข้อมูลที่ตีพอ ทำให้การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจยังดูมีผลการดำเนินงานที่ดี แต่ในสภาพความเป็นจริงการดำเนินงานของธนาคารได้ใช้

ปัจจัยนำเข้าเต็มประสิทธิภาพแล้ว จึงทำให้มีอัตราผล การดำเนินงานเพิ่มขึ้นในอัตราที่เริ่มลดลง บางธนาคาร เริ่มมีผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) ทั้งนี้เป็นผลมา จากการมีคู่แข่งขึ้นที่เป็นธนาคารพาณิชย์ทั้งในและต่าง ประเทศจำนวนมาก มีการแข่งขันทรัพยากรทั้งที่เป็น เงินฝากและบุคลากร ประกอบกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ที่นำเสนอต่อลูกค้ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และ ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยชะลอตัวลง อย่างต่อเนื่อง การบริโภคและการลงทุนซบเซาลง มี การเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือน การลงทุนของภาคเอกชน มีความระมัดระวังมากขึ้นในการตัดสินใจลงทุนใหม่ๆ รวมถึงการให้ความสำคัญกับการร่วมมือเป็นพันธมิตร กับสถาบันการเงินต่างๆ

ส่วนช่วงหลังปฏิรูปประเทศไทยพบว่าธนาคาร เฉพาะกิจส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบผลตอบแทนต่อ ขนาดคงที่ เนื่องจากหลังปฏิรูปประเทศไทยเป็นช่วงที่ ธนาคารเฉพาะกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แสดง ถึงการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจอยู่ในขั้น ของการขยายตัว (Growth) เพราะหลังจากที่ปฏิรูป ประเทศไทยธนาคารเฉพาะกิจมีการปรับเปลี่ยนการ ดำเนินงานหลายๆ ด้าน เช่น การนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบใหม่ๆ การ แสวงหาช่องทางการเข้าถึงลูกค้า เช่น e-banking การ จัดโครงสร้างองค์กรที่มีผู้ดูแลลูกค้าแต่ละรายแต่ละ กลุ่มเฉพาะเจาะจง เป็นต้น แสดงถึงการขยายตัวของ การทำธุรกรรมทางด้านการเงินที่สามารถขยายตลาด ออกไปอีก ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยลดต่ำลง ทำให้อัตรากำไรของธนาคารเฉพาะกิจมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากการทำธุรกรรมจำนวนมาก อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่า รายได้ของธนาคารหลายแห่งยังมีแนวโน้มการเติบโต ที่สูงขึ้น ในกรณีที่ธนาคารนั้นต้องการมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นสามารถกระทำได้โดยการ ขยายขนาดของการดำเนินงานออกไปเพื่อให้ปัจจัยนำ

เข้าต่างๆ ถูกใช้อย่างเต็มที่ แม้ว่าภาพรวมเศรษฐกิจ ไทยหลังการปฏิรูปจะเติบโตได้ดี แต่ภาพรวมตลาด สินเชื่อที่อยู่อาศัยกลับชะลอตัวอยู่ในภาวะไม่เติบโต มากนัก เนื่องจากกำลังซื้อผู้บริโภคยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและผู้ประกอบการยังไม่ เติบโตขึ้น รวมถึงยังมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ ของสถาบันการเงินต่างๆ โดยหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้มาตรการกระตุ้น อสังหาริมทรัพย์ของภาครัฐได้ดูดซับเอาความต้องการ ซื้อที่อยู่อาศัยและการขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยไปแล้วส่วน หนึ่ง ปัจจัยเหล่านี้จึงถือเป็นข้อจำกัดสำหรับสถาบันการ เงินในการทำตลาดและการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อที่ อยู่อาศัย โดยปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการเติบโตของ ตลาดที่อยู่อาศัย ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจโดย รวมของประเทศ การลงทุนภาครัฐ ความเชื่อมั่นของ ภาคธุรกิจและผู้บริโภคที่ดีขึ้น กำลังซื้อของผู้บริโภคที่ ฟื้นตัว ในขณะที่หลายธนาคารเริ่มผ่อนคลายความ เข้มงวดในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อและกลับมาปล่อย สินเชื่อที่อยู่อาศัยมากขึ้น ประกอบกับภาวะอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ยังอยู่ในระดับต่ำและคาดว่าจะยังไม่มี การปรับขึ้น นอกจากนี้การที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุสมบูรณ์แบบ (Absolute Ageing Society) ส่งผลให้ตลาดที่อยู่อาศัยมีแนวโน้มเน้นกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้สูงอายุมากขึ้น รวมถึงกลุ่มคนต่างชาติดวัยเกษียณ ที่นิยมมาหาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่นกัน ซึ่งเราจะเห็นโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ตอบ โจทย์ผู้สูงวัยมากขึ้น

โดยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในส่วนของการดำเนิน งานของธนาคารเฉพาะกิจในช่วงก่อนและหลังปฏิรูป ประเทศไทยจะสอดคล้องกับงานวิจัยของโซโนอเมริกา คือ Zijiang (2009) ส่วนโซนียุโรปตัวแปรที่ใช้ในการ วิจัยจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Olena (2006); Rezitis (2004); Stavarek (2003) และในโซนีเอเชีย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ

Manoj et al. (2015); Nguyen et al. (2013), Mohammad et al. (2012); Edward et al. (2011); Muliaman et al. (2011), Qiang et al. (2011); Fadzlan (2010); Nakhun & Necmi (2009) ส่วนประเทศเกิดใหม่ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hidenobu et al. (2014); Müge (2011); Xiaogang et al. (2005)

สำหรับประเทศไทยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Supachet (2014); Fadzlan (2011); Fadzlan & Muzafar (2010); Pornchai & Li (2010); Krasachat & Chimkul (2006)

การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจที่ปล่อยสินเชื่อด้านอสังหาริมทรัพย์ในช่วงก่อนและหลังปฏิรูปประเทศไทยมีระดับประสิทธิภาพโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเกิดจากนโยบายที่คณะปฏิรูปประเทศไทยได้นำมาใช้กับธนาคารเฉพาะกิจเพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานให้เพิ่มมากขึ้นจากเดิม เพื่อรักษาเสถียรภาพระบบการเงินของประเทศ รองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคที่ตอบรับรูปแบบธุรกรรมทางการเงินบนโลกดิจิทัลในปัจจุบันและอนาคต โดย ธปท. จะดำเนินนโยบาย Macroprudential สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย โดยประกาศหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวข้องกับ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 เมษายน 2562 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและเพื่อยกระดับมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อ (Credit Underwriting Standards) ของสถาบันการเงิน ซึ่งถือเป็นหัวใจของการวางรากฐานวัฒนธรรมด้านสินเชื่อ (Credit Culture) ที่ดีไม่กระตุ้นการก่อหนี้เกินตัวของภาคครัวเรือน ไม่ทำให้เกิดการเก็งกำไรในตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่เกินพอดี ตลอดจนให้สถาบันการเงินตระหนักถึงความเป็นไปได้และผลกระทบจากมูลค่าอสังหาริมทรัพย์

ที่อาจปรับลดลงได้หากความต้องการซื้อไม่ไปตามที่คาดไว้ อันจะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่ง (Resilience) ของทุกภาคส่วน และเอื้อต่อการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินโดยรวมอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ธนาคารออมสินควรมุ่งเน้นการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน บริหารผลตอบแทนและความเสี่ยง เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน ชีตความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารออมสิน ให้มีผลลัพธ์การดำเนินงานที่สอดคล้องกับปัจจัยนำเข้าที่ใช้

2. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ควรบริหารจัดการทั้งด้านการระดมทุน การให้สินเชื่อและการจัดการ NPL และ NPA เพื่อให้ธนาคารมีความมั่นคง พร้อมยกระดับการให้บริการด้วยเทคโนโลยีที่ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้า เช่น การพัฒนา Mobile Application และนำระบบงานหลัก (System) มาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการในรูปแบบดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่เพิ่มขึ้น โดยจะทำให้ผลลัพธ์การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับปัจจัยนำเข้าที่ใช้

3. ในส่วนของภาครัฐบาลที่มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจควรกำกับดูแลโครงสร้างค่าธรรมเนียมในการให้บริการทางการเงินของธนาคารเฉพาะกิจให้สอดคล้องกับต้นทุนที่แท้จริง เพื่อเป็นการช่วยให้ธนาคารเฉพาะกิจมีผลลัพธ์การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับปัจจัยนำเข้า เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้กับธนาคารเฉพาะกิจ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. ธนาคารออมสินควรสร้างความสมดุลระหว่างความมั่นคงขององค์กรและการดำเนินงานที่คำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อมและธรรมาภิบาล ซึ่งจะนำพาองค์กรไปสู่ความยั่งยืน โดยปรับการดำเนินงานในเชิงสังคมและตอบสนองนโยบายรัฐอย่างมีธรรมาภิบาลด้วยการยกระดับการส่งเสริมการออม การสร้างวินัยทางการเงิน สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการเงินพื้นฐาน และแหล่งเงินทุนในระบบให้แก่เศรษฐกิจฐานรากและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เยาวชนและผู้สูงอายุ ผนวกกับพัฒนาให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนควบคู่กับการยกระดับองค์กรสู่ Digital Banking โดยนำเทคโนโลยีทางการเงินมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางการให้บริการ เพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจและรองรับทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ภายใต้โครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพที่เป็นกลไกสนับสนุนที่สำคัญในการผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน เป็นการปรับปรุงเทคนิคและขนาดการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการใช้ปัจจัยนำเข้าที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การดำเนินงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้กับธนาคารออมสิน

2. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ควรปรับการบริหารและพัฒนาบุคลากร รวมถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของธนาคารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ รองรับให้บริการแบบดิจิทัล พร้อมไปกับการสร้างองค์กรให้มีธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งองค์กร ลูกค้า พนักงาน และสังคมให้ก้าวไปพร้อมๆ กัน เป็นการปรับปรุงเทคนิคและขนาดการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้กับธนาคารอาคารสงเคราะห์ เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องของการใช้ปัจจัยนำเข้าและผลลัพธ์การดำเนินงาน

3. ในส่วนของภาครัฐบาลที่มีหน้าที่กำกับดูแล

การดำเนินงานของธนาคารเฉพาะกิจ ควรมีการดำเนินนโยบายโดยสร้างกลไกให้ธนาคารเฉพาะกิจมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินงานให้มีความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ธนาคารเฉพาะกิจมีการปรับปรุงเทคนิคและขนาดการทำงาน เพื่อก่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและมีการใช้ปัจจัยนำเข้าที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้มีเพียง 2 ธนาคาร คือ ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการวิจัยในเรื่องของความคลาดเคลื่อนมีการกระจายตัวแบบปกติ ทำให้ต้องเลือกใช้เครื่องมือทางสถิติ คือ วิธี DEA (Data Envelopment Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการวัดประสิทธิภาพแบบนอนพาราเมตริก ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจเลือกใช้ประชากรที่มากกว่า 2 ธนาคารเพื่อให้ค่าความคลาดเคลื่อนมีการกระจายตัวแบบปกติ ทำให้สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติ คือ วิธี SFA (Stochastic Frontier Approach) ซึ่งเป็นวิธีการวัดประสิทธิภาพแบบนอนพาราเมตริกเหมือนวิธี DEA โดยจำเป็นต้องมีสมมติฐานของการกระจายตัวของค่าความคลาดเคลื่อนว่ามีการกระจายตัวแบบปกติ อาจเป็นการศึกษาโดยวิธี SFA เพียงอย่างเดียว หรืออาจจะศึกษาด้วยวิธี SFA มาเปรียบเทียบกับวิธี DEA ก็ได้

2. ในระยะแรกเครื่องมือทางสถิติ DEA จะใช้วัดประสิทธิภาพขององค์กรไม่แสวงหากำไร เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งในระยะเวลาต่อมาน่าแบบจำลอง DEA วัดประสิทธิภาพของธนาคารในแง่มุมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจนำเครื่องมือทางสถิติ DEA ไปใช้ในการวัดประสิทธิภาพของกลุ่มสหกรณ์ได้ ซึ่งลักษณะการดำเนินงานของกลุ่มสหกรณ์จะมีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกับธุรกิจธนาคาร

References

- Bank of Thailand. (2011). *Specialized financial institutions Move forward with international standards for a sustainable role*. Retrieved from https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/article15_09_11.pdf. [In Thai]
- Bank of Thailand. (2015). *Structure of the Thai financial system*. Retrieved from <https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/FIStructure/Pages/default.aspx>. [In Thai]
- Fadzlan Sufian. (2011). Financial Repression, Liberalization and Bank Total Factor Productivity: Empirical Evidence from the Thailand Banking Sector. *Economic Computation & Economic Cybernetics Studies & Research*, 45(4), 1-22.
- Fadzlan Sufian. (2010). The impact of the Asian financial crisis on bank efficiency: The 1997 experience of Malaysia and Thailand. *Journal of International Development*, 22(7), 866-889.
- Fadzlan Sufian & Muzafar Shah Habibullah. (2010). Developments in the efficiency of the Thailand banking sector: a DEA approach. *International Journal of Development*, 9(3), 226-245.
- Farrell, M. J. (1957). The measurement of productive efficiency. *Journal of the Royal Statistical Society*, 120(3), 253-281.
- Gardener, E., Molyneux, P., & Nguyen-Linh, H. (2011). Determinants of efficiency in South East Asian banking. *The Service Industries Journal*, 31(16), 2693-2719.
- Government Housing Bank. (2009-2018). *Annual report*. Bangkok: Author. [In Thai]
- Government Savings Bank. (2009-2018). *Annual report*. Bangkok: Author. [In Thai]
- Hideobu Okuda, Chea Poleng & Daiju Aiba. (2014). Operational efficiency and productivity change of major Cambodian financial institutions during the 2006-2011 period. *International Journal of Business and Information*, 9(3), 335-360.
- Krasachat, W., & Chimkul, K. (2005, October). *Determinants of banking productivity in Thailand 1990-2004*. Paper presented to the International Workshop on Performance Management, Beijing, China.
- Nakhun Thoraneenitiyan & Necmi K. Avkiran. (2009). Measuring the impact of restructuring and country-specific factors on the efficiency of post-crisis East Asian banking systems: Integrating DEA with SFA. *Socio-Economic Planning Sciences*, 43(4), 240-252.
- Nguyen Khac Minh, Giang Thanh Long & Nguyen Viet Hung. (2014). Efficiency and super-efficiency of commercial banks in Vietnam: performances and determinants. *Asia-Pacific Journal of Operational Research*, 30(1), 1-19.
- Manoj Kumar, Jyoti Raman & Priya Raman. (2015). A fuzzy DEA approach for effectively measuring the efficiency of Indian banks. *The IUP Journal of Bank Management*, 14(1), 21-38.

- Mohammad Romel Bhuia, Azizul Baten, Anaton Abdulbasah Kamil & Nandini Deb. (2012). Evaluation of online bank efficiency in Bangladesh: A data envelopment analysis (DEA) approach. *Journal of Internet Banking and Commerce*, 17(2), 1-17.
- Müge DİLER. (2011). Efficiency, productivity and risk analysis in Turkish banks: A bootstrap DEA approach. *Journal of BRSA Banking & Financial Markets*, 5(2), 71-133.
- Muliaman D. Hadad, Maximilian J. B. Hall, Karligash A. Kenjegalieva, Wimboh Santoso and Richard Simper. (2011). Productivity changes and risk management in Indonesian banking: A Malmquist analysis. *Applied Financial Economics*, 21(12), 847-861.
- Havrylchyk, O. (2006). Efficiency of the Polish banking industry: Foreign versus domestic banks. *Journal of Banking & Finance (Special Section: Banking and Finance in an Integrating Europe)*, 30(7), 1975-1996.
- Pattamasirawat, D. (2002). *Earning income of municipalities Empirical research using the DEA model*. Phitsanulok: Naresuan University. [In Thai]
- Chunhachinda, P., & Li Li. (2010). Efficiency of Thai Commercial Banks: Pre- vs. Post-1997 Financial Crisis. *Review of Pacific Basin Financial Markets and Policies*, 13(3), 417-447.
- Qiang Deng, Wai Peng Wong, Hooy Chee Wooi & Cui Ming Xiong. (2011). An engineering method to measure the bank productivity effect in Malaysia during 2001-2008. *Systems Engineering Procedia*, 2, 1-11.
- Rezitis, A. N. (2004). Productivity growth in the Greek banking industry: A non-parametric approach. *Journal of Applied Economics*, 5(1), 119-138.
- Stavarek, D. (2003, October). *Banking efficiency in Visegrad countries before joining the European Union*. Paper presented to the Efficiency of Financial Institutions and European Integration, Lisbon, Portugal.
- Chansarn, S. (2014). Total factor productivity of commercial banks in Thailand. *International Journal of Business and Society*, 15(2), 215-234. [In Thai]
- Xiaogang CHEN, Michael SKULLY & Kym BROWN. (2005). Banking efficiency in China: Application of DEA to pre- and post-deregulation eras: 1993-2000. *China Economic Review*, 16(3), 229-245.
- Zijiang Yang. (2009). Using DEA-neural network approach to evaluate branch efficiency of a large Canadian bank. *Expert Systems with Applications*, 31(1), 108-115.